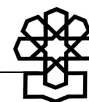

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور
۲۱. پیش‌بینی عملکرد بودجه سال ۱۳۸۸
و اثر آن بر اقتصاد ملی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۲	۱. پیش‌بینی متغیرهای اقتصاد کلان
۶	۱-۱. نرخ تورم
۷	۱-۲. نرخ رشد تولید ناخالص داخلی
۸	۲. برآورد ارقام عملکرد بودجه ۱۳۸۸
۸	۲-۱. منابع عمومی دولت
۱۲	۲-۲. مصارف عمومی دولت
۱۳	۲-۳. کسری بودجه غیرنفتی (تراز مالی غیرنفتی)
۲۳	منابع و مأخذ

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور ۲۱. پیش‌بینی عملکرد بودجه سال ۱۳۸۸ و اثر آن بر اقتصاد ملی

چکیده

این گزارش به دنبال پاسخ به دو سؤال مهم است:

۱. با توجه به ارقام پیشنهادی لایحه بودجه، عملکرد متغیرهای اقتصاد کلان ایران مانند نرخ رشد اقتصادی و نرخ تورم در سال آینده چگونه خواهد بود؟
 ۲. آیا منابع عمومی لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ با توجه به عملکرد اقتصاد کلان قابل تحقق است؟ عملکرد مصارف عمومی دولت چگونه خواهد بود؟
- برای پاسخ به سؤالات مزبور از یک مدل تعادل عمومی که طرف تقاضای اقتصاد را شبیه‌سازی می‌کند، استفاده شده است.

در رابطه با سؤال اول، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی برای سال ۱۳۸۷ (سال جاری) ۵/۵ درصد و برای سال ۱۳۸۸ (سال آینده) ۵ درصد برآورد می‌شود. همچنین نرخ تورم در سال جاری ۲۸ درصد و در سال آینده ۱۷ درصد (بدون در نظر گرفتن اثرات لایحه هدفمند کردن یارانه‌های انرژی) برآورد می‌شود. لازم به ذکر است که برآوردهای مختلفی برای آثار تورمی لایحه هدفمند کردن یارانه‌های انرژی وجود دارد. طبق برآورد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس^۱ در صورت اجرای این لایحه ۴۸/۶ درصد به نرخ تورم پایه اضافه می‌شود.

در رابطه با سؤال دوم، برآورد عملکرد ارقام بودجه سال ۱۳۸۸ نشان می‌دهد که منابع عمومی دولت در سال آینده با حدود ۱۵۸ هزار میلیارد ریال عدم تحقق مواجه خواهد شد که شامل درآمد حاصل از هدفمند کردن یارانه‌های انرژی (۸۵,۰۰۰ میلیارد ریال) می‌شود. عدم تحقق منابع مالی به کاهش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به همین میزان منجر می‌شود. با توجه به کاهش درآمدهای نفتی و برداشت وسیع از موجودی حساب ذخیره ارزی در سال ۱۳۸۸، پیش‌بینی می‌شود که دولت در سال آینده بخش اعظمی از کمبود منابع مالی خود را از طریق کاهش پرداختی به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و بخش کوچکتری را از طریق متمم بودجه تأمین کند.

۱. دفتر مطالعات اقتصادی، درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها (۷) برآورد آثار تورمی اصلاح قیمت «حامل‌های انرژی» در دو حالت «فشار هزینه» و «فشار تقاضا» در دو گزینه یکباره و پلکانی، شماره مسلسل ۹۴۵۹، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن

مقدمه

به موجب لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور، منابع عمومی دولت در سال آینده معادل ۸۹۳/۴ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که شامل ۴۷۶ هزار میلیارد ریال درآمدهای نفتی (شامل فروش داخلی نفت) و ۴۱۷ هزار میلیارد ریال و درآمدهای غیرنفتی می‌شود. از طرف دیگر دولت پیش‌بینی کرده است که در سال آینده معادل ۸۹۳/۴ هزار میلیارد ریال صرف کند که شامل ۵۸۲/۷ هزار میلیارد ریال اعتبارات هزینه‌ای، ۲۶۵/۸ هزار میلیارد ریال تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۴۴/۸ هزار میلیارد ریال تملک دارایی‌های مالی است.

این گزارش به دنبال پاسخ به این سؤال مهم است که آیا ارقام لایحه بودجه ۱۳۸۸ با توجه به عملکرد اقتصاد کلان قابل تحقق است؟

پرسش‌های دیگری که این گزارش به دنبال پاسخ آن است عبارتند از:

- با توجه به ارقام پیشنهادی لایحه بودجه، متغیرهای اقتصاد کلان ایران (نرخ رشد اقتصادی و نرخ تورم) چگونه خواهد بود؟

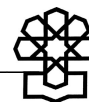
- چه درصدی از برآورد درآمدهای مالیاتی دولت مانند مالیات‌های مستقیم، مالیات بر کالاهای و خدمات و مالیات بر واردات تحقق می‌یابد؟

- عملکرد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت چگونه خواهد بود و آیا به میزان برآوردی در لایحه بودجه محقق خواهد شد؟

به‌منظور پاسخ به سؤالات مزبور از مدل بازسازی شده RMSM-X^۱ به‌صورت کمکی استفاده شده است. مدل مزبور طرف تقاضای اقتصاد را شبیه‌سازی می‌کند و توسط بانک جهانی تهیه شده که از سال ۱۳۸۱ برای سازگاری با شرایط اقتصاد ایران توسط دفتر مطالعات برنامه و بودجه مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی بازسازی شده و جهت تحلیل رابطه بودجه و اقتصاد ملی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱. پیش‌بینی متغیرهای اقتصاد کلان

از میان متغیرهای اقتصاد کلان متغیرهای نرخ بیکاری، رشد اقتصادی و نرخ تورم مورد توجه سیاست‌گذاران است، به طوری که دولت‌ها در برنامه‌های خود بر روی این متغیرها هدف‌گذاری می‌کنند. ارتباط بین نرخ بیکاری و رشد اقتصادی معکوس است و افزایش رشد اقتصادی به‌طور

معمول باید کاهش بیکاری را به دنبال داشته باشد. رشد اقتصادی نیز با افزایش سطح سرمایه‌گذاری در کشور افزایش می‌یابد. واحدهای نهادی که متغیرهای اقتصاد کلان را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ عبارتند از: دولت، شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، سیستم بانکی، بخش خصوصی و بخش خارجی. در این میان، دو نهاد دولت و بانک مرکزی که به ترتیب مسئولیت اجرای سیاست‌های مالی و پولی - ارزی را بر عهده دارند، دارای بیش‌ترین تأثیر هستند.

برنامه سیاست مالی دولت به صورت تفصیلی در قالب لایحه بودجه سالیانه ارائه می‌شود اما آنچه که بر روی متغیرهای اقتصاد کلان تأثیر می‌گذارد ارقام لایحه بودجه نیست بلکه عملکرد بودجه است. حال هر چه لایحه بودجه واقع‌گرایانه و جامع‌تر^۱ تدوین شده باشد اطمینان از تحقق اهداف متغیرهای اقتصاد کلان بیشتر و ائتلاف منابع بودجه کمتر خواهد بود.

سیاست‌گذاران معمولاً توجه خود را معطوف به مبالغ اسمی بودجه می‌کنند و رشد اعتبارات عمرانی را نشانه خوبی از لایحه بودجه می‌دانند در صورتی که رشد اعتبارات عمرانی به معنای آن نیست که لزوماً سرمایه‌گذاری بیشتری در کشور صورت می‌گیرد. زیرا افزایش سرمایه‌گذاری دولت فراتر از ظرفیت جذب اقتصاد، سطح سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را کاهش دهد. برای مثال با وجود رشد اعتبارات عمرانی در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ رشد سرمایه‌گذاری کل از ۷ درصد در سال ۱۳۸۳ به ۵/۱ درصد در سال ۱۳۸۴ و ۳/۳ درصد در سال ۱۳۸۵ کاهش یافت. همچنین رشد اعتبارات عمرانی لزوماً به معنای افزایش سرمایه‌گذاری دولت نیست زیرا اگر رشد اعتبارات عمرانی با منابع مالی تورم‌زا (برای مثال استقراض از بانک مرکزی و بخش خصوصی یا عایدات نفتی بیش از حد) صورت گرفته باشد احتمال کاهش سطح سرمایه‌گذاری واقعی دولت (در اثر افزایش تورم) وجود دارد.

بنابراین افزایش اسمی اعتبارات نباید گمراه‌کننده باشد. آنچه واقعاً برای بخش‌های اقتصادی و حتی در سطح استان‌ها روی می‌دهد ممکن است به رغم افزایش اسمی اعتبارات استانی یا بخشی، کاهش واقعی اعتبار و در نتیجه بدتر شدن وضعیت مالی استان یا بخش اقتصادی مورد نظر باشد. نکاتی که سیاست‌گذار باید توجه کند این است که:

۱. منابع مالی دولت واقع‌بینانه برآورد شده باشد در غیر این صورت خزانه‌داری در تخصیص بودجه دچار مشکل می‌شود و این احتمال وجود دارد که از سرجمع اعتبارات مصوب بودجه یک بخش اقتصادی یا استان کاسته شود، لذا عملکرد بودجه با لایحه بودجه می‌تواند تفاوت معنادار داشته باشد.

۱. منظور از جامع‌تر این است که همه منابع و مصارف عمومی دولت در لایحه بودجه آورده شود و از خارج کردن منابع و مصارف مالی خاص از بودجه خودداری شود مانند بخشی از منابع مالی که در لایحه هدفمند کردن یارانه‌های انرژی در خارج از بودجه قرار می‌گیرد.

۲. توجه به محل تأمین منابع مالی دولت مهم است. برای مثال اگر که سهم بالایی از منابع مالی دولت را عایدات نفتی^۱ تشکیل داده باشد فعالیت‌های کشاورزی و صنعتی بخش خصوصی آسیب جدی می‌بیند.

۳. آنچه واقعاً افزایش رشد سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی و کاهش نرخ تورم را در کشور و به نسبت در استان‌ها و بخش‌های مختلف ایجاد می‌کند افزایش صرف اعتبارات عمرانی دولت نیست، بلکه کاهش اعتبارات هزینه‌ای دولت است زیرا میزان کالاها و خدمات قابل دسترسی در اقتصاد محدود است و افزایش اعتبارات هزینه‌ای غیرضرور در واقع از حجم کالاها و خدمات سایرین می‌کاهد. به عبارت دیگر ردیف‌های اعتبارات هزینه‌ای رقیب هستند و افزایش یکی از سهم واقعی سایرین می‌کاهد. به همین دلیل است که بررسی تغییرات سهم اعتبار از سقف کل اعتبارات هزینه‌ای مهم است.

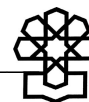
۴. اعتبارات هزینه‌ای ضروری در لایحه بودجه به دقت پیش‌بینی شده باشد در غیر این صورت در طی سال دولت مجبور به ارائه اصلاحیه یا متمم بودجه خواهد بود و این امر صرفنظر از گرفتن وقت مجلس و مخدوش کردن مصوبات قانونی آنها، اتلاف منابع را نیز به همراه خواهد داشت. جابه‌جایی در اعتبارات (از اعتبارات عمرانی به اعتبارات هزینه‌ای) به طولانی شدن دوره اتمام طرح‌های عمرانی و افزایش طرح‌های عمرانی نیمه تمام منجر خواهد شد. همچنین زمانی که در طی سال برای جابه‌جایی از اعتبارات عمرانی به اعتبارات هزینه‌ای لایحه اصلاحیه بودجه یا برای اعتبارات هزینه‌ای لایحه متمم بودجه آورده می‌شود، سهم اعتبارات بخش‌ها و اعتبارات استانی از کل اعتبارات کاهش می‌یابد. به عبارت دیگر در بررسی تغییرات سهم اعتبار بخش اقتصادی یا استان از کل اعتبارات هزینه‌ای، برآورد صحیح مخرج کسر (اعتبارات هزینه‌ای) بسیار مهم است.

همان‌طور که گفته شد برآورد واقع‌بینانه منابع مالی دولت اهمیت قابل توجه‌ای دارد. عایدات نفتی نیز بخش قابل توجه‌ای از منابع عمومی دولت را تشکیل می‌دهد اما این بخش قابل توجه از بودجه تحت تأثیر قیمت جهانی نفت است. نمودار ۱ روند قیمت نفت خام را برحسب حق برداشت مخصوص (SDR)^۲ نشان می‌دهد.

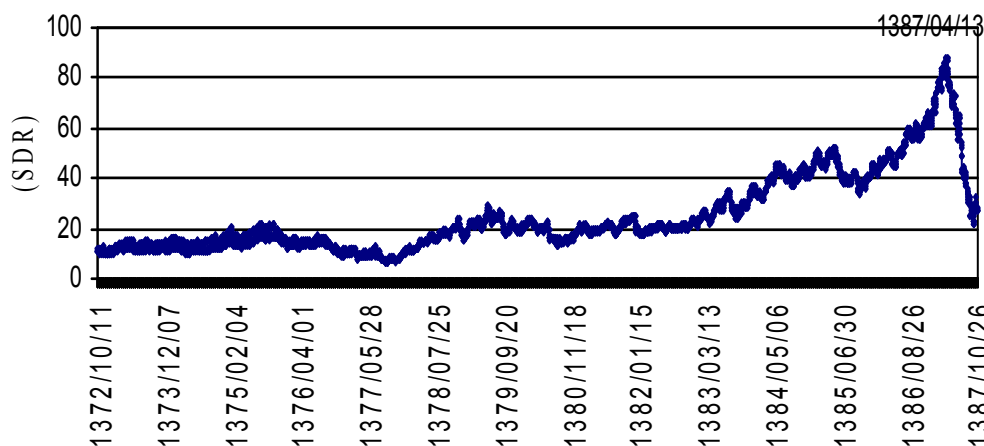
۱. عایدات نفتی شامل منابع حاصل از صادرات نفت خام، مالیات و عملکرد و سود سهام شرکت ملی نفت ایران، سود سهام و مالیات معوقه شرکت نفت و برداشت از حساب ذخیره ارزی می‌شود.

2. Special Drawing Rights (SDR)

SDR یک سبد ارزی متشکل از ارزهای دلار، پوند، یورو و ین است که با قاعده‌ای خاص توسط صندوق بین‌المللی پول (IMF) محاسبه می‌شود.

نمودار ۱. روند قیمت نفت خام (برنت) برحسب (SDR)

مآخذ: محاسبات نویسنده و استفاده از سایت‌های زیر:

- روند قیمت نفت از اداره اطلاعات انرژی آمریکا http://tonto.eia.doe.gov/dnav/pet/pet_pri_wco_k_w.htm

- روند نرخ برابری یک دلار برحسب حق برداشت مخصوص (SDR) از سایت صندوق بین‌المللی پول http://www.imf.org/external/np/fin/data/param_rms_mth.aspx

بررسی قیمت نفت برحسب SDR به دلیل تنوع ارزهای موجود در آن و لحاظ وزن هریک از آنها اطلاعات دقیق‌تری از قیمت نفت، نسبت به بررسی برحسب دلار به دست می‌دهد. همان‌طور که در نمودار نیز ملاحظه می‌شود قیمت نفت خام برحسب SDR از سال ۱۳۸۳ روند صعودی قابل توجه‌ای را شروع کرده است که تا نیمه تیرماه امسال ادامه داشته است، اما از تیرماه به بعد روند نزولی شدیدی داشته است به طوری که قیمت نفت از حدود ۸۸ SDR (۱۴۴ دلار) در تیرماه به ۲۲ SDR (۳۴ دلار) در بهمن‌ماه سال جاری کاهش یافته است. (به عبارت دیگر قیمت آن به $\frac{1}{4}$ زمان اوج خود رسیده است).

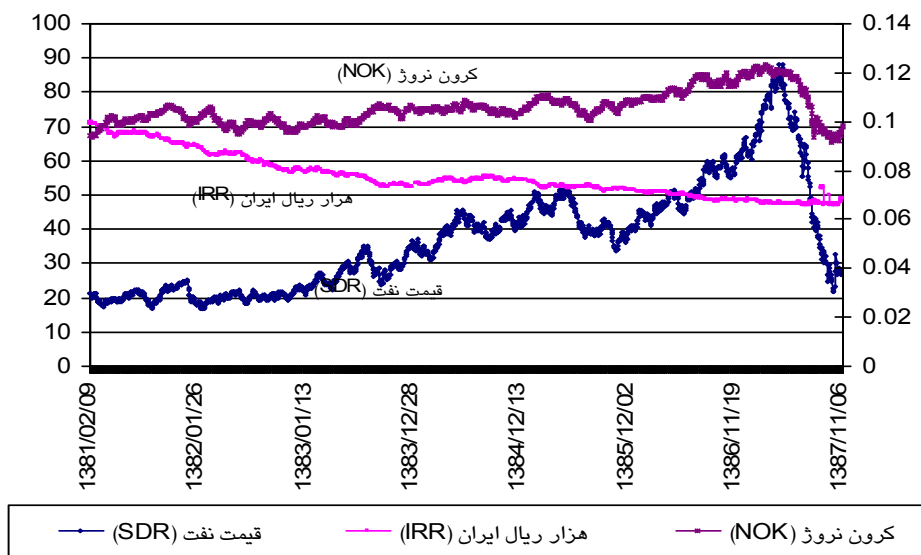
در سال‌های گذشته همزمان با رشد قیمت نفت عایدات نفتی بیشتری در بودجه عمومی دولت وارد شد و اتکا بودجه عمومی دولت به نفت بیشتر شد، حال که قیمت نفت به سطح سال ۱۳۸۳ برگشته است، منابع بودجه عمومی دولت از این محل کاهش چشمگیری خواهد داشت به طوری که از ۶۲۰ هزار میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۸۷ به ۲۹۱ هزار میلیارد ریال (بدون فروش داخلی نفت خام) در لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ کاهش یافته است. اثر کاهش قیمت نفت بر سایر متغیرهای اقتصاد کلان نیز قابل توجه است. تراز حساب جاری کشور که در سال ۱۳۸۶ در حدود ۳۴ میلیارد دلار مازاد داشت، پیش‌بینی می‌شود که در سال آینده با ۱۱ میلیارد دلار کسری مواجه شود و تراز پرداخت‌های ارزی کشور نیز که در سال ۱۳۸۶ در حدود ۱۵ میلیارد دلار مازاد داشت انتظار می‌رود در سال آینده با کسری بیش از ۱۲ میلیارد دلار مواجه شود و در نتیجه خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی کاهش خواهد یافت که به معنای کاهش رشد نقدینگی از این بابت است.

۱-۱. نرخ تورم

نرخ تورم برآوردی برای سال ۱۳۸۷ در حدود ۲۸ درصد است، اما در سال ۱۳۸۸ با توجه به کاهش رشد نقدینگی و بدون در نظر گرفتن اثر هدفمند کردن قیمت حامل‌های انرژی ۱۷ درصد پیش‌بینی می‌شود که با در نظر گرفتن اجرای لایحه هدفمند کردن یارانه‌های انرژی ۴۸/۶ درصد به نرخ پایه تورم افزوده می‌شود که در این صورت باید مازاد بر ۱۷ درصد محاسبه شود. در واقع متغیرهای زیادی هستند که می‌توانند بر شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی اثر بگذارند که یکی از آنها نرخ رشد نقدینگی است. سیاست ارزی بانک مرکزی نیز می‌تواند تا حد زیادی بر نرخ تورم اثر بگذارد با افزایش شدید قیمت نفت در سال ۱۳۸۶ و نیمه اول سال جاری، قیمت‌های بین‌المللی مواد اولیه‌ای مانند فولاد، مس، آلومینیم و... نیز به شدت افزایش یافت و در نتیجه قیمت کالاهای ساخته شده خارجی افزایش یافتند. در این شرایط که تورم وارداتی قابل توجه و از طرفی مازاد تراز پرداخت‌ها مثبت بود انتظار می‌رفت که بانک مرکزی با تقویت ریال از تورم وارداتی جلوگیری کند، اما این‌گونه نشد و نرخ تورم در سال جاری به حدود ۲۸ رسید. نمودار ۲ روند قیمت نفت برحسب SDR و روند نرخ برابری یک واحد پول داخلی ایران^۱ و نروژ را برحسب SDR نشان می‌دهد.

نمودار ۲. روند قیمت نفت و نرخ برابری یک واحد پول داخلی ایران و نروژ برحسب SDR

مآخذ: محاسبات نویسنده و استفاده از سایت‌های زیر:

http://tonto.eia.doe.gov/dnav/pet/pet_pri_wco_k_w.htm

- روند قیمت نفت از اداره اطلاعات انرژی آمریکا

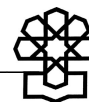
- روند نرخ برابری یک واحد پول ایران و نروژ بر حسب حق برداشت مخصوص (SDR) از سایت صندوق بین‌المللی پول

http://www.imf.org/external/np/fin/data/param_rms_mth.aspx

- ارقام مربوط به نرخ برابری یک واحد پول داخلی ایران و نروژ برحسب SDR در محور عمودی سمت راست آمده است.

- افزایش نرخ برابری یک واحد پول داخلی ایران و نروژ برحسب SDR به معنای تقویت پول داخلی است.

۱. به‌منظور امکان مقایسه، ۱۰۰۰ ریال پول ایران یک واحد در نظر گرفته شده است.

همان‌گونه که در نمودار ملاحظه می‌شود نرخ برابری یک واحد پول داخلی ایران برحسب SDR یک روند نزولی ثابت را بعد از یکسان‌سازی نرخ ارز در سال ۱۳۸۱ در پیش گرفته، این در حالی است که نرخ برابری یک واحد پول داخلی نروژ (کرون) با افزایش قیمت نفت تقویت و با کاهش آن تضعیف می‌شود. ضریب همبستگی بین قیمت نفت و کرون نروژ (+۰/۸۸) است، اما ضریب همبستگی بین قیمت نفت و ریال ایران (-۰/۷۸) است. این ایراد اساسی در سیاست ارزی کشور، بودجه عمومی دولت را در زمان افزایش قیمت نفت متورم‌تر و در زمان کاهش قیمت نفت کوچک‌تر می‌کند. همچنین تورم وارداتی و اثرات بحران مالی بر قیمت کالاها را به‌طور کامل به داخل کشور انتقال می‌دهد. به هر ترتیب، با توجه به کاهش سطح قیمت کالاهای خارجی وارداتی و کاهش رشد نقدینگی در سال آینده، نرخ تورم بدون در نظر گرفتن اثر هدفمند کردن قیمت حامل‌های انرژی در حدود ۱۷ درصد برآورد می‌شود. لازم به ذکر است که برآوردهای مختلفی برای آثار تورمی لایحه هدفمند کردن یارانه‌های انرژی وجود دارد. طبق برآورد دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس^۱، در صورت اجرای این لایحه ۴۸/۶ درصد به نرخ تورم پایه اضافه می‌شود.

۲-۱. نرخ رشد تولید ناخالص داخلی

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی یا نرخ رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت را معمولاً به‌عنوان معیاری برای رشد اقتصادی به‌کار می‌برند. با توجه به کاهش نرخ رشد سرمایه‌گذاری کشور در ماشین‌آلات از ۱۴ درصد در سال ۱۳۸۳ به ۵/۳ درصد در سال ۱۳۸۴ و به ۳ درصد در سال ۱۳۸۵ و ۲/۲ درصد در سال ۱۳۸۶، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی در سال جاری در حدود ۵/۵ درصد و با توجه به کاهش تولید نفت به سطح ۲/۹ میلیون بشکه در روز و کاهش سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات، نرخ رشد اقتصادی در سال آینده در حدود ۵ درصد برآورد می‌شود.^۲ در واقع کاهش سطح نرخ رشد اقتصادی کشور ناشی از کاهش نرخ رشد سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات است که نتیجه مستقیم سیاست مالی نادرست دولت در سال‌های قبل است. وارد کردن بیش از حد درآمدهای نفتی به بودجه عمومی دولت برای اجرای طرح‌های عمرانی که قسمت اعظم آن را طرح‌های ساختمانی دربر می‌گرفت به رونق و افزایش شدید قیمت در بخش مسکن منجر شد و نرخ

۱. دفتر مطالعات اقتصادی، درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها (۷) برآورد آثار تورمی اصلاح قیمت «حامل‌های انرژی» در دو حالت «فشار هزینه» و «فشار تقاضا» در دو گزینه یکپاره و پلکانی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن ۱۳۸۷.
۲. در مدل RMSM-X نرخ رشد تولید ناخالص داخلی از طریق تقسیم سرمایه‌گذاری سال قبل بر مضروب تولید ناخالص داخلی سال قبل در ضریب فزاینده سرمایه‌گذاری به تولید (ICOR) به‌دست می‌آید. بنابراین آثار مربوط به بحران جهانی در آن لحاظ نمی‌شود.

سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات کاهش و در ساختمان افزایش یافت (جدول ۱). به‌طور منطقی این تغییرات آسیب جدی را به بخش صنعت وارد آورده است.

جدول ۱. نرخ رشد سرمایه‌گذاری به تفکیک ماشین‌آلات و ساختمان (درصد)

سال	نرخ رشد سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات	نرخ رشد سرمایه‌گذاری در ساختمان	نرخ رشد سرمایه‌گذاری کل
۱۳۸۲	۱۴	-۳/۵	۷
۱۳۸۴	۵/۳	۴/۷	۵/۱
۱۳۸۵	۳	۳/۹	۳/۳
۱۳۸۶	۲/۱	۱۲/۸	۶

۲. برآورد ارقام عملکرد بودجه ۱۳۸۸

به‌منظور دستیابی به انضباط مالی، دولت باید برآوردهای واقع‌بینانه‌ای از منابع (دریافت‌ها) و مصارف (پرداخت‌ها) خود داشته باشد. چنانچه منابع بیش از حد پیش‌بینی شده باشد یا مصارف به‌طور واقع‌بینانه برآورد نشده باشد، دولت در تخصیص بودجه دچار مشکل شده و انضباط مالی برقرار نخواهد شد. به‌منظور بررسی این مطلب در ادامه منابع و مصارف بودجه عمومی دولت را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

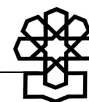
۲-۱. منابع عمومی دولت

در جدول ۶ کتاب اصلی لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ (صفحه ۸۰ کتاب) فهرست تفصیلی درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی برحسب بخش، بند و اجزا آمده است. این جدول سه ستون اصلی با نام‌های عمومی، اختصاصی و جمع کل دارد. در این مطالعه تنها ستون عمومی مورد بررسی قرار می‌گیرد و درآمدهای اختصاصی را شامل نمی‌شود. ستون اصلی عمومی خود شامل سه ستون ملی، استانی و جمع است. در این مطالعه تنها ستون جمع مورد ملاحظه قرار گرفته است و از تفکیک آن صرف‌نظر شده است.

۲-۱-۱. درآمدها

منابع عمومی دولت به سه قسمت درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی تقسیم می‌شود (جدول ۲). در قسمت درآمدها ۶ بخش وجود دارد که در بخش اول آن درآمدهای مالیاتی فهرست شده است که خود دارای پنج بند است.

بند «۱» مالیات اشخاص حقوقی (ردیف ۱۱۰۱۰۰) است. آنچه در این بند بیشتر قابل توجه است

مالیات معوقه و عملکرد سال قبل شرکت‌های دولتی (ردیف ۱۱۰۱۰۳) به مبلغ ۶۱,۲۴۰ میلیارد ریال در لایحه بودجه است که بخشی از آن مربوط به مالیات معوقه عملکرد سال قبل شرکت نفت است که در حدود ۱۵,۱۲۱ میلیارد ریال برآورد می‌شود. مابه‌التفاوت این دو رقم ۴۶,۱۱۹ میلیارد ریال است که طبق اظهارات مسئولان حدود ۳۰,۰۰۰ میلیارد ریال (در حدود ۳ میلیارد دلار) آن تحت عنوان مالیات بر تسعیر ارز مربوط به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است. به‌طور کلی، برای وضع مالیات، در وهله اول باید به اثرات اقتصادی - اجتماعی آن بر اقتصاد کشور توجه کرد و در صورت داشتن اثرات مثبت نسبت به وضع مالیات و وصول درآمد اقدام کرد. در صورتی که وضع مالیات بر ذخایر ارزی کشور تحت عنوان مالیات بر تسعیر ارز هیچ‌گونه توجیه اقتصادی - اجتماعی ندارد. حجم ذخایر ارزی کشور برحسب ریال به دلیل نوسانات ارزهای خارجی دائم در حال تغییر هستند. در واقع، تغییرات حجم ذخایر ارزی کشور برحسب پول داخلی (ریال) به ترکیب ارزی ذخایر کشور و نوسانات ارزهای خارجی در مقابل هم و ارزش ریال نسبت به SDR بستگی دارد. ارزش یورو برحسب ریال تا نیمه اول سال جاری افزایش و در نیمه دوم سال جاری کاهش زیادی داشته است و برعکس ارزش دلار برحسب ریال افزایش یافته است. همچنین ارزش پوند برحسب ریال از حدود ۱۸,۰۰۰ ریال به حدود ۱۳,۳۰۰ ریال کاهش یافته و در عوض ارزش هر صد ین ژاپن از حدود ۸,۵۰۰ ریال در نیمه اول سال جاری به حدود ۱۱,۰۰۰ ریال افزایش یافته است. بنابراین برابری بین ارزها در حال تغییر است و حجم ریالی ذخایر ارزی کشور نیز بالطبع تغییر خواهد کرد. حال اگر از ذخایر ارزی مالیات گرفته شود، بعد از تغییرات معکوس برابری ارزها از حجم ذخایر ارزی برحسب ریال کاسته می‌شود. در واقع در این فرایند تولیدی صورت نگرفته و سودی ایجاد نشده است که از آن مالیات گرفته شود. بلکه از ذخایر ارزی کشور برداشت می‌شود و تقاضا بر کالاها و خدماتی که از این منبع در اقتصاد ایجاد می‌شود رشد اقتصادی را کاهش و نرخ تورم را افزایش خواهد داد. بنابراین در این بررسی ۳۰,۰۰۰ میلیارد ریال از ردیف ۱۱۰۱۰۳ را در زمره آن قسمت از منابع عمومی لایحه قرار می‌دهیم که تحقق نمی‌یابد (ستون آخر جدول ۲).^۱

همچنین در این بند مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی (ردیف ۱۱۰۱۰۵) را داریم. عملکرد این ردیف درآمدی در سال ۱۳۸۶ برابر با ۲۷,۳۶۵ و عملکرد $\frac{۹}{۱۲}$ سال ۱۳۸۷ آن برابر با ۲۵,۸۹۸ میلیارد ریال بوده است و رقم برآوردی آن برای سال ۱۳۸۷ برابر با ۳۴,۵۳۱ میلیارد ریال است. حال اگر با توجه به بحران مالی جهانی رشد سال ۱۳۸۸ آن را برابر با نیمی از رشد سال ۱۳۸۷ آن در نظر بگیریم به رقم ۳۹,۰۵۳ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۸ می‌رسیم. این در حالی است که برای آن در

۱. به گزارش «نکاتی پیرامون مالیات بر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی بانک مرکزی» مراجعه فرمایید.

لایحه بودجه سال ۱۳۸۸، ۴۴,۵۰۲ میلیارد ریال دیده شده است. بنابراین برای این ردیف درآمدی ۵,۴۴۹ میلیارد ریال عدم تحقق پیش‌بینی می‌شود.

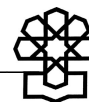
بند «۲» مالیات بر درآمدهاست (ردیف ۱۱۰۲۰۰). عملکرد سال ۱۳۸۶ این ردیف درآمدی ۲۵,۹۲۲ میلیارد ریال بوده است و برآورد عملکرد آن برای سال ۱۳۸۷ برابر با ۳۲,۲۷۶ میلیارد ریال و پیش‌بینی آن برای سال ۱۳۸۸، ۳۸,۴۶۰ میلیارد ریال است. این در حالی است که در لایحه بودجه برای آن ۴۱,۸۱۵ میلیارد ریال دیده شده است. بنابراین برای این بند ۳,۳۵۵ میلیارد ریال عدم تحقق برآورد می‌شود.

بند «۳» مالیات بر ثروت (ردیف ۱۱۰۳۰۰) است. عملکرد سال ۱۳۸۶ این ردیف درآمدی ۷,۷۴۸ میلیارد ریال بوده است و برآورد عملکرد آن برای سال ۱۳۸۷ برابر با ۸,۰۷۴ میلیارد ریال و پیش‌بینی آن برای سال ۱۳۸۸، ۸,۰۷۴ میلیارد ریال است. این در حالی است که در لایحه بودجه برای آن ۹,۲۰۶ میلیارد ریال دیده شده است. بنابراین برای این بند، ۱,۱۸۲ میلیارد ریال عدم تحقق برآورد می‌شود.

بند «۴» مالیات بر واردات (ردیف ۱۱۰۴۰۰) است. در این بند حقوق ورودی سایر کالاها (۱۱۰۴۰۱) را داریم که عملکرد سال ۱۳۸۶ آن ۴۳,۱۰۳ میلیارد ریال بوده است و برآورد عملکرد آن برای سال ۱۳۸۷ برابر با ۴۷,۸۹۸ میلیارد ریال و پیش‌بینی آن برای سال ۱۳۸۸، ۵۳,۲۲۷ میلیارد ریال است اما در لایحه بودجه رقم آن ۵۵,۲۴۳ است. بنابراین برای این ردیف درآمدی ۲,۰۱۶ میلیارد ریال عدم تحقق برآورد می‌شود. در این بند مالیات واردات خودرو و حقوق ورودی دستگاه‌های اجرایی نیز وجود دارد. روی هم رفته در این بند، ۲,۹۱۱ میلیارد ریال عدم تحقق برآورد می‌شود.

بند «۵» مالیات بر کالاها و خدمات (ردیف ۱۱۰۵۰۰) است. رقم عمده این بند مربوط به مالیات بر ارزش افزوده (ردیف ۱۱۰۵۱۲) است که برای آن در لایحه بودجه ۱۷,۴۲۵ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است. این ردیف درآمدی اولین بار است که در لایحه بودجه آمده است. بنابراین سابقه‌ای از عملکرد آن در دست نیست. این ردیف درآمدی در واقع باید جایگزین ردیف درآمدی (۱۱۰۵۰۲) با نام دو درصد مالیات سایر کالاها می‌شد. کارشناسان برآوردی در حدود ۱۰,۰۰۰ میلیارد ریال برای این ردیف درآمدی دارند که نشانگر ۷,۴۲۵ میلیارد ریال عدم تحقق در منابع درآمدی لایحه از این بابت است. در این بند ردیف‌های درآمدی دیگری نیز وجود دارند که روی هم رفته برای این بند ۱۰,۶۲۸ میلیارد ریال عدم تحقق برآورد می‌شود.

بخش دوم از قسمت اول منابع درآمدی دولت، درآمدهای ناشی از کمک‌های اجتماعی است که در لایحه بودجه رقمی برای آن دیده نشده است.

بخش سوم از قسمت اول منابع درآمدی دولت، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت (ردیف ۱۳۰۰۰۰) است. بند «۱» این بخش (۱۳۰۱۰۰) از لایحه بودجه سود سهام شرکت‌های دولتی است که خود شامل سود سهام ابرازی کلیه شرکت‌های دولتی به مبلغ ۴۲,۵۵۵ میلیارد ریال، سود سهام ابرازی سال جاری شرکت نفت به مبلغ ۴۰,۳۱۰ میلیارد ریال و مازاد سود سهام شرکت ملی نفت سال قبل ۲۴,۱۹۴ میلیارد ریال است.

عملکرد سال ۱۳۸۶ سود سهام ابرازی کلیه شرکت‌های دولتی (ردیف ۱۳۰۱۰۱) برابر با ۲۵,۵۲۴ میلیارد ریال و عملکرد $\frac{9}{12}$ سال ۱۳۸۷ آن برابر ۱۷,۶۲۰ میلیارد ریال بوده است و عملکرد سال ۱۳۸۷ آن برابر با ۲۶,۵۳۴ میلیارد ریال برآورد می‌شود. عملکرد سال ۱۳۸۸ این ردیف برابر ۲۷,۵۸۴ میلیارد ریال پیش‌بینی می‌شود. این در حالی است که برای این ردیف در لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ رقم ۴۲,۵۵۵ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است. بنابراین ۱۴,۹۷۱ میلیارد ریال عدم تحقق منابع درآمدی دولت از این بابت برآورد می‌شود.

در بند «۴» از این بخش (ردیف ۱۳۰۴۰۹) درآمد حاصل از هدفمند کردن یارانه‌های انرژی به مبلغ ۸۵,۰۰۰ میلیارد ریال است. تحقق درآمد این بند به تصویب لایحه هدفمند کردن یارانه‌های انرژی بستگی دارد. با توجه به اینکه لایحه در کمیسیون‌های مختلف مجلس شورای اسلامی در حال بررسی می‌باشد و هنوز جهت طرح در صحن علنی مجلس ارائه نگردیده است، کل مبلغ آن را تحقق نیافته در نظر می‌گیریم.

در مجموع در بخش درآمدهای حاصل از مالکیت دولت (ردیف ۱۳۰۰۰۰) ۱۰۱,۴۸۴ میلیارد ریال عدم تحقق برآورد می‌شود.

بخش چهارم از قسمت اول منابع درآمدی دولت، درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات (ردیف ۱۴۰۰۰۰) است. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ رقم ۱۳,۶۹۶ میلیارد ریال برای آن در نظر گرفته شده است. اما برآورد آن براساس رشد سال قبل برابر با ۱۲,۴۰۷ میلیارد ریال است. بنابراین در مجموع ۱,۲۸۹ میلیارد ریال عدم تحقق در منابع درآمدی دولت از این بابت برآورد می‌شود.

بخش پنجم از قسمت اول منابع درآمدی دولت، درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات (ردیف ۱۵۰۰۰۰) است. با توجه به برآورد تفصیلی عملکرد سال ۱۳۸۸ این بخش در جدول ۲، حدود ۵۳۶ میلیارد ریال بیش تحقق در منابع درآمدی دولت از این بابت پیش‌بینی می‌شود.

بخش ششم درآمدهای متفرقه (ردیف ۱۶۰۰۰۰) است که ۱,۲۰۷ میلیارد ریال بیش تحقق در منابع درآمدی دولت از این بابت برآورد می‌شود.

۲-۱-۲. واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای

قسمت دوم از منابع عمومی دولت واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای (ردیف ۲۱۰۰۰۰) است. عدم تحقق در حدود ۹۲۰ میلیارد ریال برای این قسمت از منابع عمومی دولت برآورد می‌شود که ۷۵۰ میلیارد ریال از آن مربوط به فروش ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی (ردیف ۲۱۰۲۰۱) است.

۲-۱-۳. واگذاری دارایی‌های مالی

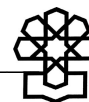
قسمت سوم از منابع عمومی دولت، واگذاری دارایی‌های مالی (ردیف ۳۰۰۰۰۰) است. عدم تحقق عمده‌ای که در این بخش دیده می‌شود، مربوط به بند «۵» آن، منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی (ردیف ۳۱۰۵۰۱) است. عملکرد این ردیف در سال ۱۳۸۶ برابر با ۵,۳۳۰ میلیارد ریال و عملکرد $\frac{9}{12}$ سال ۱۳۸۷ آن برابر با ۸,۷۳۲ میلیارد ریال بوده است که برآورد می‌شود تا پایان سال به رقم ۱۱,۶۴۳ میلیارد ریال برسد. اگر رشد سال گذشته آن را مدنظر قرار دهیم، پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۸۸ عملکرد این ردیف در حدود ۲۵,۴۳۳ میلیارد ریال محقق شود که در مقایسه با لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ (۳۱,۵۰۰ میلیارد ریال)، ۶,۰۶۷ میلیارد ریال عدم تحقق در منابع عمومی دولت را نشان می‌دهد. از طرف دیگر در ردیف ۳۱۰۶۰۲ مربوط به برگشتی از محل تسهیلات اعطایی (وجوه اداره شده) ۴,۶۸۵ میلیارد ریال بیش تحقق در منابع عمومی دولت برآورد می‌شود. در مجموع، در قسمت سوم منابع عمومی دولت در حدود ۱,۸۸۳ میلیارد ریال عدم تحقق در منابع عمومی دولت برآورد می‌شود.

در کل، منابع عمومی دولت در سال آینده ۷۳۵,۸۲۰ میلیارد ریال برآورد می‌شود که در مقایسه با رقم ۸۹۳,۴۱۱ میلیارد ریالی لایحه بودجه ۱۳۸۸ مبلغ ۱۵۷,۵۹۱ میلیارد ریال عدم تحقق در منابع عمومی دولت برآورد می‌شود.

۲-۲. مصارف عمومی دولت

مصارف عمومی دولت شامل اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی می‌شود. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۸، اعتبارات هزینه‌ای در حدود ۵۸۲,۷۶۴ میلیارد ریال، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۲۶۵,۸۱۵ میلیارد ریال و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی ۴۴,۸۳۲ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است که در مجموع کل مصارف عمومی دولت بالغ بر ۸۹۳,۴۱۱ میلیارد ریال می‌شود.

برای پیش‌بینی عملکرد مصارف باید اطلاعات تفصیلی گذشته آنها در دسترس باشند، اما در لایحه بودجه سال ۱۳۸۸، پیوست مربوط به اطلاعات پرداختی سال ۱۳۸۶ ارائه نشده است همچنین

اطلاعات تفصیلی عملکرد $\frac{9}{13}$ سال ۱۳۸۷ نیز می‌تواند به برآورد دقیق‌تر مصارف عمومی دولت کمک کند که البته آن نیز در دسترس نیست. اگر این اطلاعات در دسترس بود، حداقل اعتبارات هزینه‌ای و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی سال آینده برآورد شده و از مجموع منابع مالی در دسترس کسر می‌گردید که حداکثر منابع مالی قابل حصول برای اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به دست می‌آمد. با توجه به آنکه این اطلاعات در دسترس نیست، فرض می‌شود که ارقام اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های مالی لایحه بودجه سال ۱۳۸۸، حداقل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های مالی ممکن است. به این ترتیب با توجه به برآورد منابع عمومی دولت در حد ۷۳۵,۸۲۰ میلیارد ریال، حداکثر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قابل حصول در حدود ۱۰۸,۲۲۴ میلیارد ریال (بدون در نظر گرفتن لایحه هدفمند کردن یارانه‌های انرژی)^۱ محقق می‌شود. به عبارت دیگر درصد تحقق اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۸۸ برابر با ۴۰/۷ درصد خواهد بود. چنانچه قیمت نفت از سطح ۳۷/۵ دلار برای هر بشکه در سال آینده عبور کند، احتمال آن می‌رود که دولت با یک لایحه متمم بودجه برای برداشت بیشتر از حساب ذخیره ارزی درصد تحقق اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را افزایش دهد.

۲-۳. کسری بودجه غیرنفتی (تراز مالی غیرنفتی)

در کشورهای صادرکننده نفت، کسری بودجه غیرنفتی شاخص اصلی تقاضای دولت در اقتصاد است. مستندات بودجه و مباحث سیاست مالی در نروژ نیز به‌طور بارزی بر کسری بودجه غیرنفتی و اثرش بر اقتصاد داخلی متمرکز است.^۲

با توجه به ساختار بودجه کشور، کسری بودجه غیرنفتی به‌صورت زیر محاسبه می‌شود:
(برداشت از حساب ذخیره ارزی - تملک دارایی‌های مالی - واگذاری دارایی‌های مالی + مجموع منابع حاصل از نفت) = کسری بودجه غیرنفتی

در جدول ۲ کسری بودجه غیرنفتی و منابع عمومی دولت به تفکیک نفتی و غیرنفتی ارائه شده است. کاهش کسری بودجه غیرنفتی به معنای آن است که تقاضای دولت در اقتصاد کاهش می‌یابد که فرصتی را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در اقتصاد ایجاد می‌کند همچنین کاهش سطح نرخ تورم را نیز سبب می‌شود.

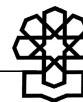
نسبت کسری بودجه غیرنفتی به مجموع منابع عمومی دولت نیز ترکیب بودجه عمومی دولت از

۱. افزایش قیمت حامل‌های انرژی یا سهمیه‌بندی بنزین و نفت گاز در حدی باشد که نیازی به واردات بنزین و نفت و گاز نباشد.

۲. استیون بارت و رولاند و اوسواسکی، جوانب عملیاتی سیاست مالی در کشورهای تولیدکننده نفت، ۲۰۰۲.

لحاظ اینکه چه مقدار از منابع عمومی دولت حاصل از منابع نفتی و منابع مالی تعهدزاست را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۳ نیز ملاحظه می‌شود این نسبت از ۶۰ درصد در سال ۱۳۸۶ به ۶۷/۶ درصد در سال ۱۳۸۷ افزایش یافته و اگر دولت در سال آینده لایحه متمم بودجه ارائه نکند پیش‌بینی می‌شود که ۶۲/۸ درصد از منابع عمومی دولت را منابع نفتی و منابع مالی تعهدزا تشکیل دهد.

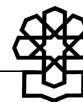
جدول ۲. درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی بر حسب قسمت، بخش، بند و اجزا

(ارقام به میلیارد ریال)

۱۳۸۸			۱۳۸۷					۱۳۸۶		عنوان	شماره طبقه‌بندی
عدم تحقق (+)	پیش‌بینی عملکرد	رشد لایحه نسبت به پیش‌بینی عملکرد ۱۳۸۷	لایحه	رشد پیش‌بینی عملکرد ۱۳۸۷ نسبت به عملکرد ۱۳۸۶	پیش‌بینی عملکرد	مصوب و متمم	درصد عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد		
۱۵۷.۵۹۱	۷۳۵.۸۲۰	۳/۳	۸۹۳.۴۱۱	۳۷/۴	۸۶۴.۸۲۷	۹۰۸.۴۸۵		۶۲۸.۴۸۱	۶۲۹.۶۰۹	منابع عمومی دولت	
۱۵۴.۷۸۸	۳۷۲.۲۲۱	۴۹/۶	۵۲۷.۰۰۹	۱۸/۲	۳۵۲.۳۵۲	۳۳۸.۷۵۳		۲۷۷.۳۴۸	۲۹۸.۲۰۳	قسمت اول: درآمدها	۱۰۰۰۰۰
۵۳.۷۵۷	۲۴۰.۰۷۰	۲۳/۸	۲۹۳.۸۲۷	۲۳/۷	۲۳۷.۲۶۳	۲۱۷.۱۵۵		۱۸۳.۲۴۳	۱۹۱.۷۳۷	بخش اول: درآمدهای مالیاتی	۱۱۰۰۰۰
۴۰.۲۰۸	۱۵۷.۳۶۵	۱۸/۱	۱۹۷.۵۷۳	۳۲/۵	۱۶۷.۳۵۳	۱۴۸.۸۹۶		۱۳۰.۸۱۰	۱۲۶.۲۶۴	مالیات‌های مستقیم	
۳۵.۶۷۱	۱۱۰.۸۸۱	۱۵/۴	۱۴۶.۵۵۲	۳۷/۲	۱۲۷.۰۰۳	۱۰۹.۳۲۴		۱۰۰.۵۴۸	۹۲.۵۹۴	بند «۱»: مالیات اشخاص حقوقی	۱۱۰۱۰۰
.	۱۵.۲۳۶	-۱۳/۴	۱۵.۲۳۶	۲۱/۳	۱۷.۵۹۰	۱۶.۱۸۸	۱۰۸/۷	۱۳.۱۹۲	۱۴.۴۹۶	مالیات علی‌الحساب اشخاص حقوقی دولتی	۱۱۰۱۰۲
۳۰.۰۰۰	۳۱.۲۴۰	۶۱/۲	۶۱.۲۴۰	۷۸/۵	۳۸.۰۰۰	۲۲.۰۰۰	۲۰۳/۱	۳۳.۵۱۹	۲۱.۲۸۷	مالیات معوقه و عملکرد سال قبل شرکت‌های دولتی	۱۱۰۱۰۳
۲۲۲	۱۵۸	۱۰۸/۹	۳۸۰	-۱۳/۳	۱۸۲	۴۳۶	۴۱/۷	۱۳۶	۲۱۰	مالیات نهادهای و بنیادهای انقلاب اسلامی	۱۱۰۱۰۴
۵.۴۴۹	۳۹.۰۵۳	۲۸/۹	۴۴.۵۰۲	۲۶/۲	۳۴.۵۳۱	۳۴.۰۰۰	۱۰۱/۶	۲۵.۸۹۸	۲۷.۳۶۵	مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی	۱۱۰۱۰۵
.	۲۵.۱۹۴	-۳۱/۴	۲۵.۱۹۴	۲۵/۵	۳۶.۷۰۰	۳۶.۷۰۰	۱۰۰	۲۷.۸۰۲	۲۹.۲۳۷	مالیات عملکرد علی‌الحساب شرکت ملی نفت ایران	۱۱۰۱۰۶
۳.۳۵۵	۳۸.۴۶۰	۲۹/۶	۴۱.۸۱۵	۲۴/۵	۳۲.۲۷۶	۳۱.۸۶۵	۱۰۱/۳	۲۴.۲۰۷	۲۵.۹۲۲	بند «۲»: مالیات بر درآمدها	۱۱۰۲۰۰
۷۱۰	۱۲.۱۱۸	۲۳/۷	۱۲.۸۲۷	۱۶/۹	۱۰.۳۷۰	۹.۹۲۰	۱۰۴/۵	۷.۷۷۸	۸.۸۷۵	مالیات حقوق کارکنان بخش عمومی	۱۱۰۲۰۱
۸۳۳	۱۱.۳۲۹	۳۲/۱	۱۲.۱۶۲	۴۶/۲	۹.۲۰۴	۸.۶۸۰	۱۰۶	۶.۹۰۳	۶.۲۹۶	مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۱۱۰۲۰۲
۱.۴۵۸	۱۳.۷۲۱	۳۱/۵	۱۵.۱۷۹	۱۸/۹	۱۱.۵۴۳	۱۱.۹۰۰	۹۷	۸.۶۵۷	۹.۷۱۰	مالیات مشاغل	۱۱۰۲۰۳
۳۲۸	۱.۲۲۶	۴۲/۴	۱.۵۵۴	۱۲/۳	۱.۰۹۱	۱.۳۰۰	۸۳/۹	۸۱۸	۹۷۱	مالیات مستغلات	۱۱۰۲۰۴
۲۷	۶۶	۳۷	۹۳	-۲/۵	۶۸	۶۵	۱۰۴/۳	۵۱	۷۰	مالیات‌های متفرقه درآمد	۱۱۰۲۰۵
۱.۱۸۲	۸۰.۲۴	۱۴	۹.۲۰۶	۴/۲	۸۰.۷۴	۷.۷۰۷	۱۰۴/۸	۶.۰۵۵	۷.۷۴۸	بند «۳»: مالیات بر ثروت	۱۱۰۳۰۰
-۶۴	۱۰.۳۰	۶/۳	۹۶۶	۲۶/۷	۹۰۹	۷۰۰	۱۲۹/۸	۶۸۲	۷۱۷	مالیات بر ارث	۱۱۰۳۰۱
.	۱۵	-۱۹/۶	۱۵	-۷۴/۷	۱۹	۷	۲۶۴/۲	۱۴	۷۴	مالیات‌های اتفاقی	۱۱۰۳۰۲

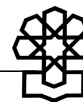
۱۳۸۸				۱۳۸۷				۱۳۸۶		عنوان	شماره طبقه‌بندی
عدم تحقق (+)	پیش بینی عملکرد	رشد لایحه نسبت به پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷	لایحه	رشد پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷ نسبت به عملکرد ۱۳۸۶	پیش بینی عملکرد	مصوب و متمم	درصد عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد		
-۹۰	۱.۵۹۴	۲/۷	۱.۵۰۴	۱۷/۸	۱.۴۶۴	۱.۱۰۰	۱۳۳/۱	۱۰۰۹۸	۱۰.۲۴۲	مالیات نقل و انتقالات سرقفلی	۱۱۰۳۰۳
۰	۸۵۸	-۱۷/۶	۸۵۸	۱۱/۴	۱.۰۴۱	۴۰۰	۲۶۰/۳	۷۸۱	۹۳۵	مالیات نقل و انتقالات سهام	۱۱۰۳۰۴
۴۵۹	۱.۰۳۳	۳۱/۸	۱.۴۹۲	-۸/۸	۱.۱۳۲	۱.۵۰۰	۷۵/۴	۸۴۹	۱.۲۴۰	مالیات نقل و انتقالات املاک	۱۱۰۳۰۵
۸۷۷	۳.۴۹۴	۲۴/۶	۴.۳۷۱	-۰/۹	۳.۵۰۹	۴.۰۰۰	۸۷/۷	۲.۶۳۲	۳.۵۴۰	حق تمبیر و اوراق بهادار	۱۱۰۳۰۶
۱۳.۵۴۹	۸۲.۷۰۵	۳۷/۷	۹۶.۲۵۴	۶/۸	۶۹.۹۱۱	۶۸.۲۵۹	۱۰۲/۴	۵۲.۴۳۳	۶۵.۴۷۳	مالیات‌های غیرمستقیم	
۲.۹۱۱	۶۳.۴۸۲	۱۹/۷	۶۶.۳۹۳	۱۳/۶	۵۵.۴۷۶	۵۳.۵۴۳	۱۰۳/۶	۴۱.۶۰۷	۴۸.۸۱۹	بند «۴»: مالیات بر واردات	۱۱۰۴۰۰
۲.۰۱۶	۵۲.۲۲۷	۱۵/۳	۵۵.۲۴۳	۱۱/۱	۴۷.۸۹۸	۴۷.۸۹۳	۱۰۰	۳۵.۹۲۴	۴۳.۱۰۳	حقوق ورودی سایر کالاها	۱۱۰۴۰۱
۸۹۵	۹.۱۰۵	۳۵/۴	۱۰.۰۰۰	۴۶/۶	۷.۳۸۳	۵.۰۰۰	۱۴۷/۷	۵.۵۳۸	۵.۰۳۶	مالیات واردات خودرو	۱۱۰۴۰۲
۰	۱.۱۵۰	۴۹۰/۸	۱.۱۵۰	-۷۱/۴	۱۹۵	۶۵۰	۲۹/۹	۱۴۶	۶۸۱	حقوق ورودی دستگاه‌های اجرایی	۱۱۰۴۰۳
۱۰.۶۳۸	۱۹.۲۲۳	۱۰۶/۹	۲۹.۸۶۱	-۱۳/۳	۱۴.۴۳۵	۱۴.۷۱۶	۹۸/۱	۱۰.۸۲۶	۱۶.۶۵۴	بند «۵»: مالیات بر کالاها و خدمات	۱۱۰۵۰۰
۱.۱۷۲	۳.۶۸۳	۷۳/۲	۴.۸۵۵	-۲۱/۶	۲.۸۰۳	۳.۵۴۹	۷۹	۲.۱۰۲	۳.۵۷۷	مالیات بر فروش فرآورده‌های نفتی	۱۱۰۵۰۱
۱.۰۰۰	۰	-۷۱/۶	۱.۰۰۰	-۳۴/۷	۳.۵۱۷	۲.۰۰۰	۱۷۵/۸	۲.۶۳۸	۵.۳۸۴	دو درصد مالیات سایر کالاها	۱۱۰۵۰۲
۱۳۷	۱.۰۰۰۵	۴۱/۵	۱.۱۴۲	۲۴/۵	۸۰۷	۹۹۰	۸۱/۵	۶۰۵	۶۴۸	عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور	۱۱۰۵۰۴
۲۰۴	۲۵۶	۶۰/۴	۵۶۰	۱/۹	۳۴۹	۴۰۰	۸۷/۳	۲۶۲	۳۴۳	مالیات بر فروش سیگار	۱۱۰۵۰۶
۱۶۲	۱.۵۱۷	۳۴/۴	۱.۶۷۹	۲۱/۵	۱.۲۴۹	۱.۳۵۰	۹۲/۵	۹۳۷	۱.۰۲۸	مالیات بر نقل و انتقالات اتومبیل	۱۱۰۵۰۷
۵۳۷	۲.۶۶۳	۴۴/۸	۳.۲۰۰	۲۰/۵	۲.۲۱۰	۲.۲۰۰	۱۰۰/۵	۱.۶۵۸	۱.۸۳۵	مالیات شماره‌گذاری خودرو	۱۱۰۵۰۸
۰			۰	-۴/۱	۲.۵۴۳	۳.۲۹۹	۷۷/۱	۱.۹۰۷	۲.۶۵۱	مالیات حق اشتراک تلفن‌های خودکار	
۰			۰	-۱۶/۸	۲۱۳	۳۰۰	۷۱/۱	۱۶۰	۲۵۶	مالیات بر فروش نوشابه‌های غیرالکلی	
۰			۰	-۲۰/۲	۷۴۴	۶۲۹	۱۱۸/۳	۵۵۸	۹۳۲	مالیات واگذاری تلفن همراه	
۷.۴۲۵	۱۰.۰۰۰		۱۷.۴۲۵		۰	۰	۰	۰	۰	مالیات بر ارزش افزوده	۱۱۰۵۱۲

۱۳۸۸				۱۳۸۷					۱۳۸۶	عنوان	شماره طبقه‌بندی
عدم تحقق (+)	پیش بینی عملکرد	رشد لایحه نسبت به پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷	لایحه	رشد پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷ نسبت به عملکرد ۱۳۸۶	پیش بینی عملکرد	مصوب و متمم	درصد عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد		
۱۰۱.۰۳۱	۱۳۲.۱۵۱	۱۰۲/۶	۲۳۳.۱۸۲	۸/۱	۱۱۵.۰۸۸	۱۲۱.۵۹۸		۹۴.۱۰۶	۱۰۶.۴۶۶	سایر درآمدها	
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بخش دوم: درآمدهای ناشی از کمک‌های اجتماعی	
۱۰۱.۴۸۴	۱۰۳.۳۷۵	۱۲۴/۴	۲۰۴.۸۵۹	۶	۹۱.۲۹۸	۹۷.۵۵۳		۷۶.۲۶۳	۸۶.۱۳۷	بخش سوم: درآمدهای حاصل از مالکیت دولت	
۱۴.۹۷۱	۹۲.۰۸۷	۲۵/۶	۱۰۷.۰۵۹	۲/۲	۸۵.۲۵۴	۹۱.۰۶۷	۱۰۵	۷۱.۷۳۰	۸۳.۴۴۹	بند «۱»: سود سهام شرکت‌های دولتی	
۱۴.۹۷۱	۲۷.۵۸۴		۴۲.۵۵۵	۴	۲۶.۵۳۴	۳۲.۳۴۶	۷۲/۶	۱۷.۶۲۰	۲۵.۵۲۴	سود سهام ابرازی کلیه شرکت‌های دولتی	
۰	۴۰.۳۱۰	-۳۱/۴	۴۰.۳۱۰	۱۲۳/۲	۵۸.۷۲۱	۵۸.۷۲۱	۱۰۰	۵۴.۱۱۰	۲۶.۳۱۳	سود سهام ابرازی سال جاری شرکت ملی نفت ایران	
۰	۲۴.۱۹۴		۲۴.۱۹۴						۳۱.۶۱۲	مازاد سود سهام شرکت ملی نفت سال قبل	
۰	۱	-۲۹/۶	۱	۱۶/۷	۱	۱	۱۴۰	۱	۱	بند «۲»: درآمد حاصل از بهره وام‌های دولت	
-۲۶	۵۱	-۴۰/۶	۲۵	۴۰	۴۲	۲۳	۱۸۷/۶	۳۲	۳۰	بند «۳»: درآمدهای حاصل از اجاره	
۸۶.۵۳۹	۱۱.۲۳۶	۱۵۲۹/۵	۹۷.۷۷۵	۱۲۵/۸	۶.۰۰۰	۶.۴۶۳	۹۲/۸	۴.۵۰۰	۲.۶۵۸	بند «۴»: سایر درآمدهای حاصل از مالکیت دولت	
۱.۵۳۹	۸۰.۴۲	۷۸/۷	۹.۵۸۱		۳.۱۰۶	۲.۷۰۰	۱۱۵/۰	۲.۳۳۰	۰	درآمد حاصل از مالکیت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	
					۲.۲۵۵	۲.۵۳۷	۸۸/۹	۱.۶۹۱	۰	درآمد حاصل از مالکیت در بخش مخابرات	
۸۵.۰۰۰	۰		۸۵.۰۰۰							درآمد حاصل از هدفمند کردن یارانه‌های انرژی	
۰	۱.۲۶۰		۱.۲۶۰							فعالیت اپراتورهای جدید	
۰	۱.۹۳۴		۱.۹۳۴		۶۳۹	۱.۲۲۶	۵۲/۱	۴۷۹	۲.۶۵۸	سایر اقلام بند ۴ از بخش ۳	
۱.۲۸۹	۱۲.۴۰۷	۲۲/۲	۱۳.۶۹۶	۸/۶	۱۱.۲۱۱	۱۱.۷۵۲	۹۵/۴	۸.۴۰۸	۱۰.۳۲۵	بخش چهارم: درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات	
۱.۷۰۵	۹.۱۴۶	۳۱/۷	۱۰.۸۵۱	۸/۵	۸.۲۴۱	۸.۸۸۷	۹۲/۷	۶.۱۸۰	۷.۵۹۲	بند «۱»: درآمدهای حاصل از خدمات	
-۱۸۸	۳.۶۰۸	۸	۳.۴۲۰	۲۸	۳.۱۶۵	۲.۶۲۰	۱۲۰/۸	۲.۳۷۴	۲.۴۷۴	خدمات قضایی	
-۲۶۳	۶۶۳	-۲۰/۹	۴۰۰	۶۲/۴	۵۰۶	۲۷۰	۱۸۷/۳	۳۷۹	۳۱۱	خدمات انتظامی	
۳۶۳	۴۶۲	۷۷/۷	۸۲۵	-۰/۵	۴۶۴	۷۸۹	۵۸/۸	۳۴۸	۴۶۶	خدمات آموزشی و فرهنگی	

۱۳۸۸				۱۳۸۷					۱۳۸۶	عنوان	شماره طبقه‌بندی
عدم تحقق (+)	پیش بینی عملکرد	رشد لایحه نسبت به پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷	لایحه	رشد پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷ نسبت به عملکرد ۱۳۸۶	پیش بینی عملکرد	مصوب و متمم	درصد عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد		
-۴۸	۱۱۳	-۳۳/۹	۶۵	۳۰	۹۸	۳۳	۲۹۶	۷۴	۷۶	خدمات بهداشتی	۱۴۰۱۰۴
۱۸۸	۱۰۰۵۴	۸/۹	۱۰۲۴۲	-۷/۶	۱۰۱۴۰	۶۳۸	۱۷۸/۸	۸۵۵	۱۰۲۳۴	خدمات کشاورزی و صنعتی	۱۴۰۱۰۵
۲۹۶	۲۲۳	۱۵۱/۶	۶۱۹	-۹/۴	۲۴۶	۴۰۰	۶۱/۵	۱۸۵	۲۷۲	خدمات مخابراتی	۱۴۰۱۰۶
۲۹	۱	۲۴۰۰	۳۰		۱	۳۰	۴	۱	۰	خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۱۴۰۱۰۷
۲۲	۷۳	۵۳/۵	۱۰۵	۶/۴	۶۸	۱۶۰	۴۲/۷	۵۱	۶۴	خدمات آزمایشگاهی	۱۴۰۱۰۸
-۴۶	۸۹۶	۷۰/۳	۸۵۰	۱۵۹/۳	۴۹۹	۸۵۰	۵۸/۷	۳۷۴	۱۹۳	خدمات کنسولی	۱۴۰۱۰۹
۸۱۹	۱۰۶۶۲	۴۹/۳	۲۰۴۸۱	-۱۰/۴	۱۰۶۶۲	۲۰۳۸۰	۶۹/۸	۱۰۲۴۶	۱۰۸۵۴	خدمات ثبتی	۱۴۰۱۱۱
۴۲۴	۳۹۰	۱۰۸/۷	۸۱۴	-۳۹/۸	۳۹۰	۷۱۷	۵۴/۴	۲۹۳	۶۴۹	فروش سایر خدمات	
-۴۱۶	۳۰۲۶۱	-۴/۲	۲۰۸۴۵	۸۷	۲۰۹۷۰	۲۰۸۶۵	۱۰۳/۷	۲۰۲۲۸	۲۰۷۳۳	بند «۲»: درآمد حاصل از فروش کالاها	۱۴۰۲۰۰
-۱۰۷	۱۲۱	-۹۱/۶	۱۴	-۲۷/۵	۱۶۷	۱۳	۱۲۷۴/۵	۱۲۵	۲۳۰	فروش کالاهای کشاورزی	۱۴۰۲۰۱
۱۶	۲۵	۹۸/۲	۴۰	۲۰/۷	۲۰	۲۲	۹۴/۴	۱۵	۱۷	فروش کتب و نشریات	۱۴۰۲۰۳
-۳۲۵	۳۰۱۱۵	۰/۳	۲۰۷۹۰	۱۱/۹	۲۰۷۸۳	۲۰۸۳۰	۹۸/۳	۲۰۰۸۷	۲۰۴۸۶	سایر اقلام	
-۵۳۶	۵۰۲۹۱	۳/۹	۴۰۷۵۶	۱۶	۴۰۵۷۶	۴۰۵۵۳	۱۰۰/۵	۳۰۴۳۲	۳۰۹۴۵	بخش پنجم: درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات	۱۵۰۰۰۰
-۳۳۶	۳۰۹۳۶	۵	۳۰۶۰۰	۱۴/۸	۳۰۴۳۰	۲۰۸۰۰	۱۲۲/۵	۲۰۵۷۲	۲۰۹۸۸	جرائم رانندگی	۱۵۰۱۰۱
-۵	۴۵۵	۷/۸	۴۵۰	۸/۹	۴۱۸	۶۰۰	۶۹/۶	۳۱۳	۳۸۳	درآمدهای حاصل از مبارزه با مواد مخدر	۱۵۰۱۰۲
۰	۲	۱۷/۲	۳	۱/۶	۲	۱۱	۱۹/۳	۲	۲	جرائم و مجازات‌های موضوع قانون کار و ...	۱۵۰۱۰۳
۵	۱۵	۲۴	۲۰	-۶/۷	۱۶	۱۰	۱۶۱/۳	۱۲	۱۷	جرائم و خسارات زیست‌محیطی	۱۵۰۱۰۴
-۷	۶۷	۱۴/۲	۶۰	۵۶/۳	۵۳	۲۸	۱۸۷/۶	۳۹	۳۴	درآمدهای حاصل از تخلفات صنفی	۱۵۰۱۰۵
۷	۳۶	۲۲/۲	۴۳	۲/۹	۳۵	۳۸	۹۲/۶	۲۶	۳۴	جرائم و فروش صیdaleالات - ادوات و مواد بازداشتی	۱۵۰۱۰۶
-۲۱	۹۷	۱/۱	۷۶	۵۶/۷	۷۵	۵۶۵	۱۳/۳	۵۶	۴۸	درآمدهای حاصل از جرائم انصراف تحصیلی	۱۵۰۱۱۱

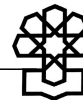

۱۳۸۸				۱۳۸۷				۱۳۸۶		عنوان	شماره طبقه‌بندی
عدم تحقق (+)	پیش بینی عملکرد	رشد لایحه نسبت به پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷	لایحه	رشد پیش بینی عملکرد ۱۳۸۷ نسبت به عملکرد ۱۳۸۶	پیش بینی عملکرد	مصوب و متمم	درصد عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد $\frac{9}{12}$	عملکرد		
-۵	۲۵	-۱۰/۲	۲۰	۲۵/۱	۲۲	۲۰	۱۱۱/۳	۱۷	۱۸	درآمدهای حاصل از جرائم و مجازات‌های اقامت غیرمجاز	۱۵۰۱۱۲
-۱۷۳	۶۵۷	-۷/۹	۴۸۴	۲۵/۱	۵۲۶	۴۸۱	۱۰۹/۲	۳۹۴	۴۲۰	سایر اقلام	
-۱.۲۰۷	۱۱.۰۷۹	۲۳/۳	۹.۸۷۲	۳۲/۱	۸.۰۰۳	۷.۷۴۰	۱۰۳/۴	۶.۰۰۳	۶.۰۵۸	بخش ششم: درآمدهای متفرقه	۱۶۰۰۰۰
-۱.۹۸۹	۶.۳۸۹	-۱/۹	۴.۴۰۰	۴۲/۴	۴.۴۸۷	۲.۹۰۰	۱۵۴/۷	۳.۳۶۶	۳.۱۵۲	درآمدهای متفرقه - دستگاه‌های اجرایی (متفرقه کل کشور)	۱۶۰۱۰۱
۵۸۸	۴۱۲	۱۹۱/۶	۱.۰۰۰		۳۴۳	۱.۰۰۰	۳۴/۳	۲۵۷		درآمد حاصل از اخذ ۱۰ درصد حق بیمه شخص ثالث	۱۶۰۱۱۱
۰	۲.۱۰۰	۴۰/۵	۲.۱۰۰		۱.۴۹۵	۱.۰۰۰	۱۴۹/۵	۱.۱۲۱		درآمد موضوع اخذ عوارض شماره خودروهای وارداتی	۱۶۰۱۱۳
۱۳۸	۱.۱۶۲	۳۵/۱	۱.۳۰۰	-۱۷/۲	۹۶۲	۱.۲۸۰	۷۵/۲	۷۲۲	۱.۱۶۲	درآمد حاصل از افزایش قیمت سیگار تولید داخل	۱۶۰۱۱۷
۵۶	۱۴۴	۱۰۹/۸	۲۰۰	-۳۴	۹۵	۲۰۰	۴۷/۷	۷۲	۱۴۴	وزارت کار ... - اجرای حکم ماده (۹۷) قانون تنظیم بخشی	۱۶۰۱۱۸
۰	۸۷۲	۴۰/۴	۸۷۲	-۶۱/۲	۶۲۱	۱.۳۶۰	۴۵/۷	۴۶۶	۱.۶۰۱	سایر اقلام	
۹۲۰	۱۵۹.۴۵۷	-۴۰/۴	۱۶۰.۳۷۸	۵۴	۲۶۹.۱۱۴	۳۰۱.۹۶۱		۱۷۷.۴۴۶	۱۷۴.۷۹۲	قسمت دوم: واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۱۰۰۰۰
۰	۱۵۳.۱۸۸	-۱/۲	۱۵۳.۱۸۸	۱۱	۱۵۵.۰۰۰	۱۴۶.۸۶۶	۱۱۱/۱	۱۲۲.۴۰۰	۱۳۹.۶۹۹	منابع حاصل از ارزش نفت خام	۲۱۰۱۰۱
۰	۰	-۱۰۰	۰	۵۷	۵۳.۰۸۶	۳۰.۰۰۰	۱۳۳/۳	۳۰.۰۰۰	۳۳.۸۲۰	منابع حاصل برای واردات بنزین	
۰	۰	-۱۰۰	۰		۶۰.۰۰۰	۱۲۲.۰۰۰	۲۶/۵	۲۴.۲۷۵	۰	منابع حاصل از شفاف‌سازی حامل‌های انرژی	
۷۵۰	۵۷	۳۰۶۸/۸	۸۰۷	۱۲۵/۴	۲۵	۱.۱۰۴	۲/۳	۱۹	۱۱	فروش ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی	۲۱۰۲۰۱
۰	۴۶۰	۴۵/۳	۴۶۰	-۳۳/۱	۳۱۷	۵۳۰	۵۹/۷	۲۳۷	۴۷۳	فروش و واگذاری اراضی دولتی	۲۱۰۲۰۲
-۹۰	۱۹۴	-۴۶/۳	۱۰۴	۴۴/۳	۱۹۴	۲۰۰	۹۷/۲	۱۴۶	۱۳۵	فروش ماشین‌آلات و تجهیزات دستگاه‌های دولتی	۲۱۰۲۰۳
۰	۵۰.۰۰۰	۱۰۴۳/۶	۵۰.۰۰۰	-۲۰	۴۳۷	۴۷۲	۹۲/۶	۳۲۸	۵۴۷	فروش و واگذاری سایر دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۱۰۲۰۴
۰	۴۷۴	۲۰۴۱/۶	۴۷۴	-۴/۲	۲۲	۴۷۴	۴/۷	۱۷	۲۳	فروش و واگذاری مازاد دارایی‌های سرمایه‌ای (جمعی - خرجی)	۲۱۰۲۰۵
۱۶۷	۳۳	۱۹۰۰	۲۰۰	-۶۹/۵	۱۰	۲۰۰	۵	۸	۳۳	فروش ساختمان‌ها و مهمانسراهای دستگاه‌های اجرایی	۲۱۰۲۰۶
۹۴	۵۱	۵۳۹/۷	۱۴۵	-۵۵/۹	۲۳	۱۱۵	۱۹/۷	۱۷	۵۱	سایر اقلام	

۱۳۸۸			۱۳۸۷					۱۳۸۶		عنوان	شماره طبقه‌بندی
عدم تحقق (+)	پیش‌بینی عملکرد	رشد لایحه نسبت به پیش‌بینی عملکرد ۱۳۸۷	لایحه	رشد پیش‌بینی عملکرد ۱۳۸۷ نسبت به عملکرد ۱۳۸۶	پیش‌بینی عملکرد	مصوب و متمم	درصد عملکرد $\frac{۹}{۱۲}$	عملکرد $\frac{۹}{۱۲}$	عملکرد		
۱.۸۸۳	۲۰۴.۱۴۱	-۱۵/۳	۲۰۶.۰۲۴	۵۵/۴	۲۴۳.۳۶۱	۲۶۷.۷۷۱		۱۷۳.۵۸۷	۱۵۶.۶۱۴	قسمت سوم : واگذاری دارایی‌های مالی	۳۰۰۰۰۰
۰	۰	۰	۰	-۱۰۰	۰	۴.۰۰۰	۰	۰	۴.۸۹۳	بند «۱»: فروش اوراق مشارکت	
۰	۳.۶۹۴	۳۳۰.۳/۱	۳.۶۹۴	-۹۱/۲	۱۰.۹	۳.۵۸۳	۳	۸۱	۱.۲۲۹	بند «۲»: استفاده از تسهیلات خارجی	۳۱۰۲۰۰
۰	۱۳۳.۱۱۷	-۳۴/۸	۱۳۳.۱۱۷	۹۰/۹	۲۰۴.۲۲۴	۲۰۴.۲۲۳	۱۰۰	۱۴۴.۲۳۴	۱۰۶.۹۹۴	بند «۳»: استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی	۳۱۰۳۰۰
۰	۱۱۲.۹۵۶	-۱۳/۵	۱۱۲.۹۵۶	۶۸/۱	۱۳۰.۵۹۸	۱۳۰.۵۹۸	۱۰۰	۱۰۰.۳۷۷	۷۷.۶۸۱	استفاده از حساب ذخیره برای اجرای طرح‌های عمرانی	۳۱۰۳۰۱
۰	۳.۸۴۷	-۶۰/۶	۳.۸۴۷	-۲۱	۹.۷۶۹	۹.۷۶۹	۱۰۰	۰	۱۲.۳۷۳	استفاده از حساب ذخیره ارزی - تعهدات ارزی	۳۱۰۳۰۲
۰	۱۰.۵۹۳	۱۸/۶	۱۰.۵۹۳	-۱۰	۸.۹۳۳	۸.۹۳۳	۱۰۰	۸.۹۳۳	۹.۹۲۴	استفاده از حساب ذخیره ارزی - مقاوم‌سازی مدارس	۳۱۰۳۰۹
۰	۵.۷۲۱	-۴۲/۳	۵.۷۲۱	۴۱/۴	۹.۹۲۳	۹.۹۲۳	۱۰۰	۹.۹۲۴	۷.۰۱۷	دو درصد درآمد نفت برای مناطق نفت‌خیز و محروم	۳۱۰۳۱۰
۰	۰	-۱۰۰	۰		۴۵.۰۰۰	۴۵.۰۰۰	۷۴/۱	۲۵.۰۰۰		جبران خسارت ناشی از خشکسالی (متمم قانون بودجه سال ۸۷)	
۰	۱.۷۱۳	۷۶/۷	۱.۷۱۳	-۶۲/۸	۹۶۹	۲.۹۶۵	۳۲/۷	۷۲۷	۲.۶۰۵	بند «۴»: منابع حاصل از دریافت اصل وام‌ها	۳۱۰۴۰۰
۶.۵۶۷	۴۸.۹۳۳	۳۷۶/۷	۵۵.۵۰۰	-۶۴/۷	۱۱.۶۴۳	۴۶.۰۰۰	۲۵/۳	۸.۷۳۲	۳۲.۹۵۷	بند «۵»: منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی	۳۱۰۵۰۰
۶.۰۶۷	۲۵.۴۳۳	۱۷۰/۶	۳۱.۵۰۰	۱۱۸/۴	۱۱.۶۴۳	۳۰.۰۰۰	۳۸/۸	۸.۷۳۲	۵.۳۳۰	واگذاری شرکت‌های دولتی	۳۱۰۵۰۱
۰	۱۵.۰۰۰		۱۵.۰۰۰	-۱۰۰	۰	۱۲.۰۰۰	۰	۰	۲۷.۶۲۷	واگذاری سهام شرکت‌های دولتی (سهام بخش تعاون)	۳۱۰۵۰۲
۵۰۰	۰		۵۰۰		۰	۴.۰۰۰	۰	۰	۰	واگذاری معادن	۳۱۰۵۰۳
۰	۳.۵۰۰		۳.۵۰۰							واگذاری سهام شرکت‌های دولتی (سهام سازمان‌های توسعه‌ای)	۳۱۰۵۰۴
۰	۵.۰۰۰		۵.۰۰۰							منابع حاصل از واگذاری طرح‌های تملک سرمایه‌ای	۳۱۰۵۰۵
-۴.۶۸۵	۱۶.۶۸۵	-۵۴/۶	۱۲.۰۰۰	۲۳۲/۹	۲۶.۴۱۶	۷.۰۰۰	۳۷۷/۴	۱۹.۸۱۲	۷.۹۳۶	بند «۶»: منابع حاصل از برگشتی پرداخت‌های سال‌های قبل	۳۱۰۶۰۰
۰	۸.۰۰۰	-۶۲/۸	۸.۰۰۰	۲۵۸/۳	۲۱.۵۰۹	۶.۰۰۰	۳۵۸/۵	۱۶.۱۳۲	۶.۰۰۴	برگشتی از پرداخت‌های سال‌های قبل	۳۱۰۶۰۱
-۴.۶۸۵	۸.۶۸۵	-۱۸/۵	۴.۰۰۰	۱۵۳/۹	۴.۹۰۷	۱.۰۰۰	۴۹۰/۷	۳.۶۸۱	۱.۹۳۳	برگشتی از محل تسهیلات اعطایی (وجوه اداره شده)	۳۱۰۶۰۲

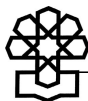
مأخذ: گزارش مالی دولت (سال ۱۳۸۶ و ۹ ماهه سال ۱۳۸۷)، لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ و محاسبات نویسنده.

(ارقام به میلیارد ریال)

جدول ۳. کسری بودجه غیرنفتی و منابع عمومی دولت به تفکیک نفتی و غیرنفتی

ردیف	عنوان	۱۳۸۸			۱۳۸۷		۱۳۸۶
		پیش‌بینی عملکرد	سهام از کل	لايحه	پیش‌بینی عملکرد ^(۱)	قانون و متمم	عملکرد
۱	درآمدهای غیرنفتی	۲۴۴,۶۹۷	۴۶/۷	۴۱۷,۲۸۸	۲۷۴,۵۵۵	۲۸۷,۹۷۵	۲۴۰,۶۴۷
۱-۱	درآمدهای مالیاتی	۱۹۹,۷۵۵	۲۸/۴	۲۵۳,۵۱۲	۱۷۸,۰۲۲	۱۵۸,۴۵۵	۱۰۹,۶۰۲
۱-۲	منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی (ردیف ۳۱۰۵۰۰)	۴۸,۹۳۳	۶/۲	۵۵,۵۰۰	۱۱,۶۴۳	۴۶,۰۰۰	۳۲,۹۵۷
۱-۳	سایر اقلام درآمدهای غیرنفتی	۹۶,۰۰۹	۱۲/۱	۱۰۸,۲۷۶	۸۴,۸۹۰	۸۳,۵۲۱	۹۸,۰۸۸
۲	منابع حاصل از نفت	۳۹۱,۱۲۳	۵۳/۳	۴۷۶,۱۲۳	۵۹۰,۲۷۲	۶۲۰,۵۱۰	۳۸۸,۹۶۲
۲-۱	صادرات نفت خام و فراورده	۱۵۳,۱۸۸	۱۷/۱	۱۵۳,۱۸۸	۱۵۵,۰۰۰	۱۴۶,۸۶۶	۱۳۹,۶۹۹
۲-۲	برداشت از حساب ذخیره ارزی	۱۳۳,۱۱۷	۱۴/۹	۱۳۳,۱۱۷	۲۰۴,۲۲۴	۲۰۴,۲۲۳	۱۰۶,۹۹۴
۲-۳	منابع حاصل از شفاف‌سازی حامل‌های انرژی	۰	۰/۰	۰	۶۰,۰۰۰	۱۲۲,۰۰۰	۰
۲-۴	فروش داخلی نفت خام (موضوع لایحه هدفمند شدن یارانه‌های انرژی)	۰	۹/۵	۸۵,۰۰۰	۰	۰	۰
۲-۵	مالیات عملکرد شرکت ملی نفت ایران	۲۵,۱۹۴	۲/۸	۲۵,۱۹۴	۳۶,۷۰۰	۳۶,۷۰۰	۲۹,۲۳۷
۲-۶	سود سهام شرکت ملی نفت ایران	۴۰,۳۱۰	۴/۵	۴۰,۳۱۰	۵۸,۷۲۱	۵۸,۷۲۱	۲۶,۳۱۳
۲-۷	سود سهام و مالیات معوقه ^(۲)	۳۹,۳۱۵	۴/۴	۳۹,۳۱۵	۲۲۵۴۱	۲۲۰۰۰	۵۲,۸۹۹
۲-۸	معاوضه نفت خام برای واردات فراورده (بنزین و نفت گاز)	۰	۰/۰	۰	۵۳,۰۸۶	۳۰,۰۰۰	۳۳,۸۲۰
	مجموع منابع عمومی دولت	۷۳۵,۸۲۰	۱۰۰/۰	۸۹۳,۴۱۱	۸۶۴,۸۲۷	۹۰۸,۴۸۵	۶۲۹,۶۰۹
۱	اعتبارات هزینه‌ای (جاری)	۵۸۲,۷۶۴	۶۵/۲	۵۸۲,۷۶۴	۶۴۱,۷۸۳	۶۸۰,۶۹۷	۴۲۱,۳۳۴
۲	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۰۸,۲۲۴	۲۹/۸	۲۶۵,۸۱۵	۱۸۸,۹۱۷	۱۹۲,۰۰۳	۱۴۱,۶۶۹
۳	اعتبارات تملک دارایی‌های مالی	۴۴,۸۳۲	۵/۰	۴۴,۸۳۲	۲۳,۳۲۷	۳۵,۷۸۵	۴۹,۹۷۴
۴	ماده (۱۰) قانون تنظیم	۰	۰/۰	۰	۱۰,۸۰۰	۰	۶۰,۴۷
۵	موجودی حساب درآمد عمومی	۰	۰/۰	۰	۰	۰	۱۰,۵۸۵
	مجموع مصارف عمومی دولت	۷۳۵,۸۲۰	۱۰۰/۰	۸۹۳,۴۱۱	۸۶۴,۸۲۷	۹۰۸,۴۸۵	۶۲۹,۶۰۹
	کسری بودجه غیر نفتی^(۳)	۴۶۲,۱۴۷	۶۱/۵	۵۴۹,۰۳۰	۵۸۴,۵۷۶	۶۸۴,۰۵۳	۳۷۸,۰۲۳

۱۳۸۸		۱۳۸۷		۱۳۸۶	عنوان	ردیف	
عدم تحقق	پیش‌بینی عملکرد	سهم از کل	لایحه	پیش‌بینی عملکرد ^(۱)			قانون و متمم
	۶۲/۸		۶۱/۵	۶۷/۶	۷۵/۳	۶۰/۰	نسبت کسری بودجه غیر نفتی به مجموع مصارف عمومی دولت (درصد)

مأخذ: گزارش مالی دولت (سال ۱۳۸۶ و ۹ ماهه سال ۱۳۸۷)، لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ و محاسبات نویسنده.

(۱) در سال ۱۳۸۷ معاوضه نفت خام برای واردات فرآورده (بنزین و نفت گاز) در حدود ۲۳,۰۸۶ میلیارد ریال از میزان مصوب آن بیشتر است که به سرجمع منابع و مصارف عمومی دولت اضافه شده است.

(۲) رقم پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۸۶ و قانون بودجه سال ۱۳۸۷ برای ردیف مالیات معوقه اشخاص حقوقی دولتی عمدتاً مربوط به مالیات معوقه شرکت ملی نفت ایران است.

(۳) کسری بودجه غیرنفتی از طریق اضافه کردن واگذاری دارایی‌های مالی به منابع حاصل از نفت و کسر برداشت از حساب ذخیره ارزی و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی و موجودی حساب درآمد عمومی به‌دست می‌آید.

منابع و مأخذ

۱. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزارش اقتصادی و ترازنامه سال‌های مختلف.
 ۲. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، خلاصه تحولات اقتصادی کشور، اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی، سال‌های مختلف.
 ۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی، گزارش مالی دولت، سال‌های مختلف.
 ۴. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، نماگرهای اقتصادی، شماره ۵۳.
 ۵. دفتر مطالعات برنامه و بودجه، طراحی یک الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه برای اقتصاد ایران به منظور تحلیل سیاست‌های بودجه‌ای (با استفاده از RMSM-X)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اردیبهشت ۱۳۸۲.
 ۶. دفتر مطالعات برنامه و بودجه، تحلیل اثر برخی سیاست‌های بودجه‌ای بر متغیرهای کلان در اقتصاد ایران (با استفاده از RMSM-X)، اسفند ۱۳۸۲.
 ۷. دفتر مطالعات برنامه و بودجه، پیش‌بینی عملکرد بودجه ۱۳۸۴ و اثر آن بر اقتصاد ملی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن ۱۳۸۳.
 ۸. دفتر مطالعات برنامه و بودجه، پیش‌بینی عملکرد بودجه ۱۳۸۵ و اثر آن بر اقتصاد ملی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن ۱۳۸۴.
 ۹. دفتر مطالعات برنامه و بودجه، پیش‌بینی عملکرد بودجه ۱۳۸۶ و اثر آن بر اقتصاد ملی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن ۱۳۸۵.
 ۱۰. دفتر مطالعات برنامه و بودجه، پیش‌بینی عملکرد بودجه ۱۳۸۷ و اثر آن بر اقتصاد ملی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن ۱۳۸۶.
 ۱۱. سایت اداره اطلاعات انرژی آمریکا
www.eia.doe.gov
 ۱۲. سایت صندوق بین‌المللی پول
www.imf.org
 ۱۳. استیون بارنت و رولاند و اوسواسکی، جوانب عملیاتی سیاست مالی در کشورهای تولیدکننده نفت، ۲۰۰۲.
 ۱۴. دفتر مطالعات اقتصادی، درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها (۷) برآورد آثار تورمی اصلاح قیمت «حامل‌های انرژی» در دو حالت «فشار هزینه» و «فشار تقاضا» در دو گزینه یکباره و پلکانی، شماره مسلسل ۹۴۵۹، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بهمن ۱۳۸۷.
15. RMSM-X Reference Guide, Development Data Group, the International Economic Development, World Bank, October, 1996.

شماره مسلسل: ۹۵۲۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور ۲۱. پیش‌بینی عملکرد بودجه سال ۱۳۸۸ و اثر آن بر اقتصاد ملی

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه بودجه)

تهیه و تدوین: شاهین جوادی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آنها:

۱. بودجه (Budget)

۲. سیاست مالی (Fiscal Policy)

۳. سیاست ارزی (Exchange Rate Policy)

۴. اقتصاد ایران (Iranian Economy)

تاریخ انتشار: ۱۳۸۷/۱۱/۲۴